

Veřejnost o americké radarové základně v ČR

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2007, v07-05
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	7. – 14. 5. 2007
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1132
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PM.104a, PM.108a
Zveřejněno dne:	31. května 2007
Zpracoval:	Jan Červenka

Květnové šetření CVVM se věnovalo dvěma otázkám v souvislosti se záměrem umístit na českém území radarovou stanici, která by byla součástí budovaného systému antibalistické obrany USA. Výzkum zjišťoval postoje české veřejnosti k tomuto plánu a rovněž to, zda podle mínění občanů by se o americké radarové základně na českém území mělo či nemělo rozhodovat v referendu.

Tabulka 1: Souhlas/nesouhlas s vybudováním radarové základny v ČR¹

	IX/2006 ²	II/2007	IV/2007	V/2007
rozhodně souhlasí	5	6	6	7
spíše souhlasí	19	19	20	23
spíše nesouhlasí	26	23	25	25
rozhodně nesouhlasí	36	38	43	36
neví	14	14	6	9

Pozn.: Procenta ve sloupci

Z výsledku plyne (viz tabulku 1), že asi třípětinová většina (61 %) občanů s případným vybudováním americké radarové základny protiraketové obrany u

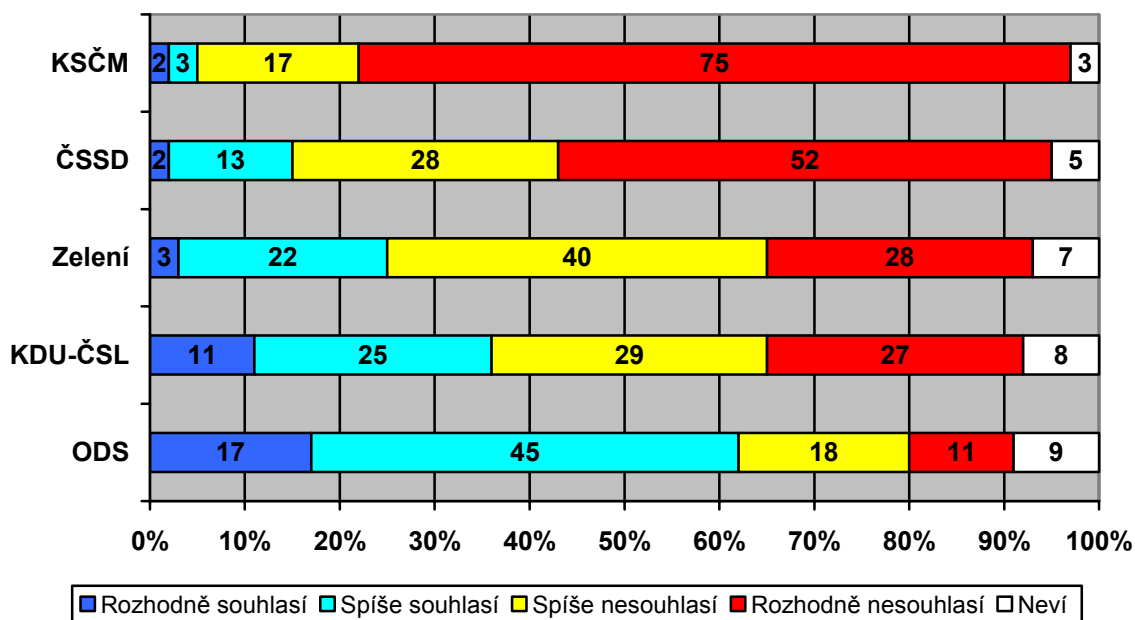
¹ Otázka: „Spojené státy americké nedávno oficiálně požádaly vládu ČR o možnost postavit na území ČR radarovou stanici, která by byla součástí systému americké protiraketové obrany. Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby v ČR byla umístěna tato radarová stanice? Rozhodně souhlasíte, spíše souhlasíte, spíše nesouhlasíte, rozhodně nesouhlasíte?“

² V září 2006, kdy ještě nebylo známo, jaká součást amerického antibalistického systému by měla být umístěna právě v České republice, se položená otázka týkala obecně umístění „základny americké protiraketové obrany“.

nás nesouhlasí, když čtvrtina (25 %) uvedla, že nesouhlasí „spíše“, a další více než třetina (36 %) dokonce vyjádřila „rozhodný“ nesouhlas. Naopak pro vybudování základny se vyslovily tři desetiny (30 %) dotázaných, když 7 % uvedlo, že s umístěním radaru u nás „rozhodně souhlasí“, a 23 % se vyjádřilo, že „spíše souhlasí“. 9 % oslovených se v této záležitosti nedokázalo rozhodnout.

Porovnáme-li aktuální výsledky s předchozím výzkumem realizovaným na počátku dubna tohoto roku, vidíme mírné zvýšení podílu stoupců radaru o čtyři procentní body a naopak snížení podílu jeho odpůrců o sedm procentních bodů. Protože však minulý měsíc byl v šetření zaznamenán oproti dřívějším měřením zvýšený podíl odpůrců radaru, nelze v tomto směru aktuální výsledek interpretovat jednoznačně jako patrný posun v názorech veřejnosti. Podíl respondentů nesouhlasících s umístěním radaru v ČR z aktuálního šetření se totiž nijak neliší od podílů tohoto postoje, jež byly zaznamenány v únoru 2007 či v září 2006, a výsledek dubnového šetření mohl z tohoto hlediska představovat pouze náhodný výkyv způsobený výběrovou chybou.

Graf 1: Souhlas/nesouhlas s radarem podle stranických preferencí (%)

Z hlediska stranických preferencí (viz graf 1) má případné umístění radaru v ČR většinovou podporu mezi příznivci ODS v poměru 62 % : 29 %. Voliči ostatních stran myšlenku americké radarové základny v ČR většinou odmítají, přičemž u opoziční ČSSD a zejména KSČM je nesouhlas relativně čtenější a vyhraněnější než u obou menších stran vládní koalice, když v táboře KSČM i ČSSD jednoznačně převažoval rozhodný nesouhlas. Obecně platí, že na pravolevé škále podpora zbudování radarové základny v ČR klesá zprava doleva.

Z hlediska ostatních sociodemografických znaků relativně vyšší podíly souhlasu šetření zaznamenalo mezi muži, absolventy vysokých škol a dotázanými s dobrou životní úrovní. Naopak rezolutněji proti základně se vyslovovali lidé starší 60 let, ženy a dotázaní, kteří životní úroveň své domácnosti vnímají jako špatnou.

Druhá otázka výzkumu se týkala případného referenda o umístění americké radarové základny protiraketové obrany u nás.³

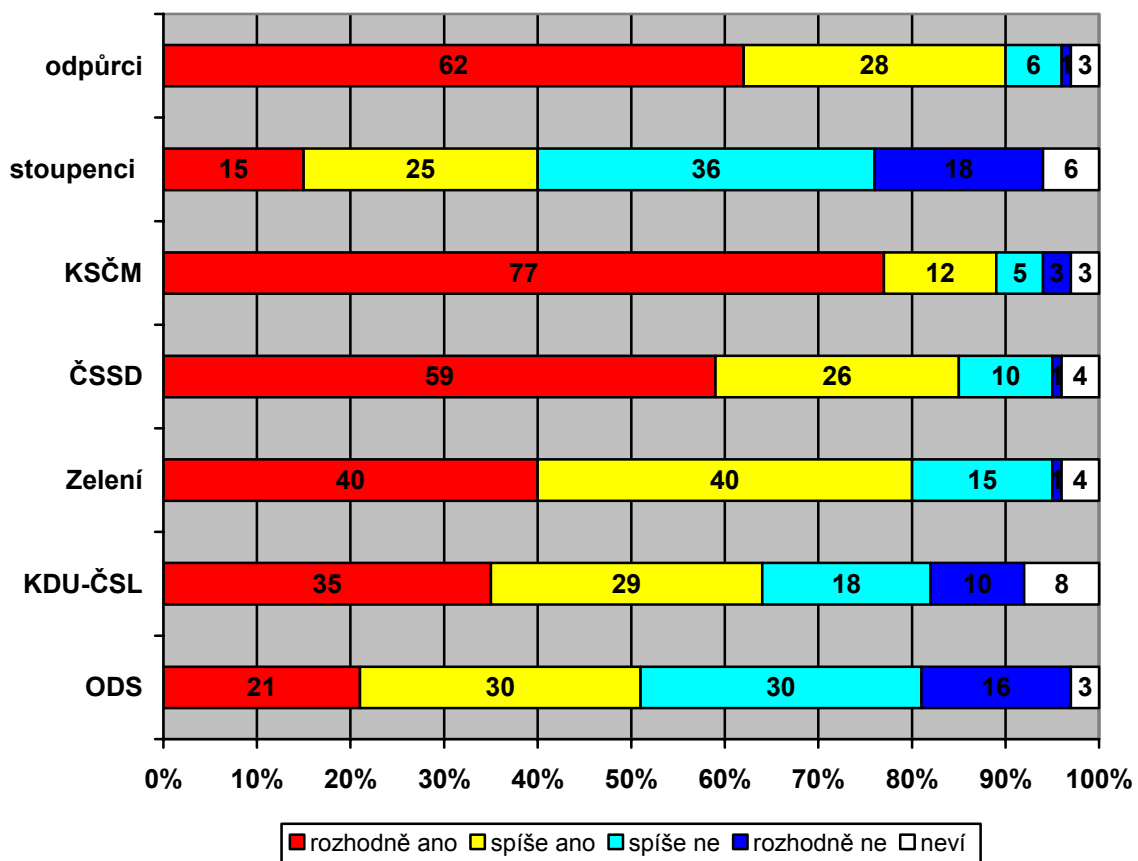
Tabulka 2: Měli by o radarové základně rozhodovat občané v referendu?

	IX/2006 ⁴	II/2007	IV/2007	V/2007
Rozhodně ano	49	46	46	43
Spíše ano	29	27	31	28
Spíše ne	10	13	12	16
Rozhodně ne	4	6	6	6
Neví	8	8	5	7

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Z výsledků zachycených v tabulce 3 je zřejmé, že případné referendum v této otázce má podporu přibližně sedmi občanů z deseti (71 %), zatímco názor, že o základně by neměli rozhodovat lidé v referendu, vyjádřila necelá čtvrtina dotázaných (22 %). V porovnání s dubnem 2007 je v současnosti zjištěná podpora referenda o šest procentních bodů nižší, zatímco podíl odpůrců se o čtyři procentní body zvýšil.

Graf 2: Postoj k referendu o radaru podle postojů k jeho vybudování v ČR a podle stranických preferencí (%)

³ Otázka: „Domníváte se, že by o případném umístění americké radarové stanice u nás měli rozhodovat občané v referendu? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne?“

⁴ Otázka pokládaná v září 2006 se týkala referenda k nespécifikované základně americké protiraketové obrany.

Podrobnější analýza přitom ukázala (viz graf 2), že proti referendu v této otázce se vyjadřují hlavně stoupení vybudování radarové základny v ČR, z nichž mírná nadpoloviční většina (52 %) referendum v šetření odmítla, zatímco pro referendum se v rámci téže skupiny vyjádřily dvě pětiny oslovených. Naopak mezi nesouhlasícími s umístěním radaru na českém území se vyjádření proti referendu objevovala pouze sporadicky (7 %), zatímco podpora referenda zde dosahovala úrovně 90 %. Této skutečnosti pak odpovídají i další zjištěné sociodemografické diference, které víceméně kopírují diference zaznamenané v souvislosti s postoji ke zřízení americké radarové základny u nás. Stoupení referenda však přitom větší či menší měrou převažují ve všech významných skupinách, což platí i o voličích jednotlivých stran včetně ODS (viz graf 2).